

Добре фінансове урядування

Інтерв'ю з паном Райнером Гольцнаґелем, президентом Союзу платників податків

Союз платників податків — це спілка, яка виступає, зокрема, за ощадливе витрачання бюджетних коштів і за зменшення бюрократії. У письмовому інтерв'ю на тему «Добре фінансове урядування» президент Союзу Райнер Гольцнаґель роз'яснює спосіб роботи й структуру спілки, а також розповідає про її успіхи.

Союз платників податків — заснована 1949 року приватна спілка й водночас лобістська організація. До його цілей належать зниження податків, зменшення бюрократії й державної заборгованості, а також ощадливе витрачання бюджетних коштів. У якій ролі Ви бачите спілку в контексті державної економічної й фіскальної політики Німеччини?

Ми — критичні супутники податкової й бюджетної політики федерації, земель і громад; ми завжди пропонуємо конкретні розв'язки. Ми виявляємо марнування бюджетних коштів, сприяємо покаранню їхніх розпорядників за зловживання й виступаємо за справедливе оподаткування громадян і підприємств.

Як сильно ці теми турбують людей, демонструють репрезентативні опитування щодо тенденцій, які ми щоквартально доручаємо проводити підрядникам. Наш індекс навантаженості промовисто свідчить: досить! 87 % німців сприймають загальне навантаження як «зависоке». Те, що ми понад половину одержаного доходу мусимо віддавати державі, більше ніж достатньо!

Гадаю, якщо ми ґрунтовно візьмемося до зменшення податку солідарності для всіх громадян і перегляду ставки на податок із доходів, це вже буде значний крок уперед. Та для розвантаження громадян потрібно також ще більше знизити внесок на страхування від безробіття й зменшити вартість житла — тут, наприклад, дуже високе навантаження від податків на нерухомість і її придбання. Теми спрощення адміністрування податків і оподаткування підприємств — а конкретніше, у міжнародному контексті — теж стоять на німецькому порядку денному. Тому ми бачимо себе як критичних, але завжди конструктивних партнерів політикуму.

Чи не могли б Ви коротко познайомити нас із Союзом — його способом роботи й (федеральною) організаційною структурою?

Ми некомерційна організація й фінансуємося виключно коштом членських внесків і пожертв населення. Це захищає від державного впливу й гарантує дистанцію від політики й

адміністративного апарату — Союз платників податків позапартійний і незалежний. Цю спілку, засновану 1949 року, утворено з 15 самостійних земельних спілок, які всі разом складають Союз платників податків Німеччини. [Німецький інститут платників податків](#) — наша власна фінансово-економічна науково-дослідна установа. У нас близько 250 000 членів, яким ми цілеспрямовано надаємо допомогу — аж до масових позовів за зразком. Для захисту інтересів платників податків ми — коли це потрібно — доходимо й до Федерального конституційного суду.

Щодо нашого способу роботи, тут я залюбки згадаю «Чорну книгу», яка має підзаголовок «Марнування публічних коштів»: тут ми виступаємо як дослідницька спілка, що складається зі знавців бюджету й фінансів — ця «Чорна книга» вже 45 років виходить спільними зусиллями федеральної спілки й земельних спілок. Ми досліджуємо випадки марнування коштів платників податків на муніципальному, земельному й федеральному рівнях. При цьому ми зважаємо й на повідомлення від населення та «суворо допитуємо» відповідальних — надсилаємо письмові запити відповідним установам, щоб ретельно перевірити обставини справи.

Німецька Федеральна рахункова палата — визнана на конституційному рівні інституція, що як зовнішня й незалежна інстанція гарантує контроль федеральних фінансів. Чим від її роботи відрізняється порядок денний Союзу, загалом і саме тепер?

Ми — громадянська ініціатива без державної підтримки, що робить нас політично незалежними! Ми до послуг усіх громадян і підприємств, які платять податки й збори та розраховують на дбайливе поводження політиків із їхніми грошми. Тобто до послуг усіх, хто хоче, щоб політики залишали їм досить вільного простору на життя й господарювання. Тут ми не конкуренти Федеральній рахунковій палаті — ми радше бачимо її як нашого конструктивного партнера. Маючи схожі прагнення, ми виступаємо за спільну справу й маємо взаємну користь.

Передусім ми думаємо про громадян із низьким і середнім доходом, про розвантаження середнього класу, а також про сім'ї з дітьми. Тому я критикую поточну фінансову політику, що ховає в собі фатальні помилки. Адже надмірно високі соціальні видатки, як-от дедалі більші дотації бюджетних коштів у пенсійну касу, дорого коштуватимуть молодому поколінню. Крім того, уряд «прикручує кисень» деяким важливим інвестиційним проектам, нарощуючи натомість соціальні видатки. Ці гроші більше не доступні для освіти, фундаментальних досліджень, а також збереження й розбудови транспортної інфраструктури. Ми як Союз платників податків виступаємо за стабільну в довгостроковій перспективі фінансово-економічну політику, яку потрібно будувати на основі податкового розвантаження, зменшення боргів і активнішого інвестування! Цей «тризвук» цілком може бути профінансований, якщо тільки політики не марнуватимуть гроші й далі на дорогі програми забезпечення добробуту, а визначать нарешті пріоритети.

Як ви здійснюєте свій вплив, і які успіхи на вашому рахунку?

Тут я залюбки пошлюся на розділ про наші успіхи, що його містить кожна «Чорна книга». Ми не дарма «лупаємо скалу»! Наведу лиш один приклад: наш найновіший напрям роботи — оцифрування; ми заохочуємо до консолідації компетенцій, яке забезпечить економію нам, платникам податків. Досі кожна земля робить у царині онлайн-служб, що хоче, — спільного лейтмотиву бракує. Тому добре, що федеральний уряд нарешті створює всенімецький портал електронного урядування й зобов'язує землі прилучатися. Завдяки цьому громадяни одержать уніфікований онлайн-доступ до всіх державних адміністративних служб — хоч на південному Боденському озері, хоч на північному острові Рюген.

Нам удалося досягти успіхів і в царині податків. Коли ухвалюють закони або адміністративні розпорядження, які обтяжують платників податків, наш Союз ініціює масовий позов за зразком.

Великого успіху ми досягли з паушальною податковою пільгою за поїздки на роботу. Щодо цього Федеральний конституційний суд за нашим позовом постановив, що витрати на переїзд між домом і роботою визнаються в податковому плані.

Крім того, ми прагнемо ощадливішого й ближчого до громадян адміністрування. Є безліч прикладів того, як Союз платників податків добивався покращень для громадян і підприємств. Приміром, стосовно до податкових бланків: щороку ми робимо заяву Федеральному міністерству фінансів і показуємо, де можна спростити структуру бланків або довідок, поліпшити інструкції й оформити зовнішній вигляд зручніше для читача.

Як у особистих бесідах із політиками й доповідях на підприємствах, так і в ЗМІ ми привертаємо увагу загалом до наших пропонованих розв'язків, таким способом передаючи їх у розпорядження урядовцям — прикладами можуть слугувати наша законодавча ініціатива щодо перегляду ставки податку з доходів або наше «Гальмо вартості житла для держави» як альтернатива «Гальма орендної плати», яке пропонують політики.

Зовсім недавно в багатьох країнах «заможні й могутні» періодично оптимізували сплату податків і ухилялися від них, про що свідчать «панамські папери» й не тільки. Як можна зупинити дальшу втрату довіри до держави або ж відновити втрачену довіру?

Насамперед уточнімо різницю: ухилятися від податків незаконно! А оптимізація податків — це заходи, хоч і небажані з погляду багатьох громадян, але легальні із суто юридичного погляду. Якщо розглядати обидва аспекти гамузом, то проблему не розв'яжеш. Коли мова про злочин, звісно, потрібне кримінальне переслідування, щоб викрити й покарати злочинця. Коли мова про податкове планування, то, у моєму розумінні, міжнародна спільнота зобов'язана ліпше узгодити між собою правила, щоб ними не можна було зловживати. У цій сфері вже дещо зроблено: наприклад, є інтенсивніший обмін інформацією між країнами, стало більше обов'язків зі звітування для підприємств. Та ми не можемо заборонити податкову конкуренцію, адже кінець кінцем кожна країна має право вирішувати, як регулювати власне податкове право.

© Європейська Академія Берліна, 2018
У статті відображено точку зору автора.

Контакт

ЄВРОПЕЙСЬКА АКАДЕМІЯ БЕРЛІНА
Bismarckallee 46/48
D-14193 Berlin-Grunewald (Берлін)
Т.: +49 30 8959510
eab@eab-berlin.eu
www.eab-berlin.eu